

NNS synpunkter på "Förslag Ny fördelningsmodell Finsam-medel 140312"

NNS har fått möjlighet att skriftligt yttra sig om Nationella Rådets arbetsgrupps förslag till ny fördelningsmodell för statens andel av medel till samordningsförbunden. Detta svar har beretts i NNS styrelse den 5 maj och skriftliga underlag har inhämtats från samordningsförbunden själva, både medlemmar och icke-medlemmar. En begäran om synpunkter på liggande förslag sändes ut till samtliga samordningsförbund den 23 april och till dags datum har mer än 50 samordningsförbund besvarat skriftligen. Med detta underlag vill NNS sammanfatta samordningsförbundens, tillika NNS, synpunkter i följande fem teman:

1. Det går alldeles för fort – sakta ned!

Många samordningsförbund är djupt oroliga av hur snabbt beredningen går och hur litet tid som läggs med för reflektion och förankring. Hastigheten i hur detta förslag har beretts, ämnas tas beslut om och planeras implementeras är närmast häpnadsväckande. Nästan samtliga förbund vädjar om mer tid för reflektion och förankring. Frågan berör alla förbund på ett grundläggande sätt och ändrar spelplanen speciellt för äldre och mindre förbund. Förbunden och NNS vädjar om mer tid för dialog och förankring i styrelserna, i politiken hos kommuner och landsting (både fullmäktigenivån och SKL), och inte minst hos statens politiska församling riksdagen/regering där ansvaret ytterst ligger för denna fråga. Medelstillelning och spelreglerna kopplat till dem är avgjort en politisk fråga och mer tid för diskussion och beredning är nödvändig. Detta är väldigt viktigt att NNS förmedlar till er.

2. Väsentliga delar i förslaget är inte färdigt ännu – det går inte att fatta beslut på underlaget

En hel del oklarheter råder om både förutsättningarna för förslaget och dess tekniska delar som gör att det både är svårt att tycka till om själva förslaget i helhet och inte minst om hur förslaget kan ligga till grund för beslut. Exempelvis bygger en viktig del av förslaget på att extra medel som ska finansiera 10 % spärren tillförs från riksdagen/regeringen men något underlag för denna

förutsättning redovisas inte. I förslaget nämns andra kriterier som ambitionsnivå etc som också ska ligga till grund för medelstildelningen men det är ännu inte klart hur dessa utformas. Andra osäkra förhållanden är hur fördelningsmodellen slår när större delen av Stockholm kommer med in i modellen med cirka 800 000 invånare från 2016 (under planering). I förslaget finns vidare en koppling mellan eget kapital och medelstildelning från 2016. Det finns rena felaktigheter i underlaget och vidare är det otydligt hur ett eget kapital i historien (säg 141231) påverkar medelstildelning inför verkamhetsåret 2016. Sambandet mellan dessa hållpunkter är vagt men det är en viktig del av förslagets utformning. Stora delar av förslaget behöver därför arbetas med mer framöver innan beslut kan fattas i frågan.

3. Det saknas en konsekvensanalys

En allvarlig kritik från flertalet samordningsförbund är att det saknas en konsekvensanalys av förslaget. De möjliga och i allra högsta grad sannolika konsekvenserna av förslaget är djupt oroande både för många samordningsförbund och för NNS, kanske för den finansiella samordningen i stort. Flertalet mindre samordningsförbund menar att förslaget endast ger medel som räcker till att hålla en administration med styrelse och tjänsteman – och att mindre samordningsförbund riskerar därmed att tappa grund för sin existens. Vidare missgynnar förslaget allvarligt flera äldre förbund, många som jobbar långsiktigt och integrerat, med upparbetade arbetssätt och metoder som har jobbats fram under många år. Detta riskerar att snabbt avvecklas och konsekvenserna av detta behöver analyseras både lokalt och nationellt. Exempelvis kan förtroende raseras och inte minst antalet deltagare som får samordnat stöd via medlemsmyndigheterna minska radikalt. En sista konsekvens (det finns dock många fler) som NNS lyfter upp här är hur förutsättningarna för deltagande i nästa programperiod för ESF-medel radikalt förändras. Dessa och andra konsekvenser av förslaget förtjänar en närmare och grundligare analys.

4. Fördelningsmodellen krockar med andra strategiska utvecklingsfrågor viktiga för både NNS och Nationella Rådet på ett negativt sätt

Både NNS och Nationella Rådets parter har uttryckt en stark vilja att stödja utvecklingen av finansiell samordning och samordningsförbundens verksamhet. Förslaget om fördelningsmodell redovisar dock ett tydligt syfte som krockar med andra strategiska ställningstaganden av vikt för

samordningsförbundens utveckling. Exempelvis kan man ställa fördelningsnyckelns ambition om rättvis tilldelning i förhållande till mål som att främja samordningsförbunds utveckling, att stödja att samordningsförbund bildas över hela landet och att volymer av individer med samordnade rehabiliteringsbehov får stöd till egen försörjning. Förslaget behandlar inte dessa prioriteringar på ett adekvat sätt och även detta behöver utredas närmare och förtydligas, förmodligen även på en politisk nivå.

5. All fokus måste läggas på att höja totalramen till samordningsförbunden

Att påbörja ett arbete för att ta fram rättvisa och transparenta fördelningsnycklar är lovvärt, dock är det ett komplext och svårt arbete. Att medlen inte räcker till för att möta de faktiska behoven ute i landet är uppenbart. Vi bör därför inte tappa fokus på den övergripande frågan om att höja statens totala ram till samordningsförbunden. Det är förmodligen endast detta som kan lösa dilemmat med fördelningsnycklarna, oavsett vilken modell som det till slut beslutas om. NNS är beredd att kraftsamla och arbeta än mer med att utbyta, samla och visa resultat och lärande tillsammans med nationella parter och beslutsfattare. NNS anser det viktigt att än mer samarbeta med bl.a. Nationella Rådet för att visa värdet av den finansiella samordningen. Tilltron är hög för de lokala samordningsförbunden och detta vill NNS stärka och bygga vidare på. Det är viktigt således att hålla fokus på målet att öka den totala ramen till samordningsförbunden.

Avslutningsvis, och med tanke på dessa tydliga teman från en klar majoritet av samordningsförbunden, vill NNS skicka med en vädjan till Nationella Rådet om att inte fatta beslut om en gemensam rekommendation för förslaget om fördelningsmodell den 19 maj.

Kurt Kvarnström
Ordförande NNS

Jonas Wells
Utvecklare NNS

Bilaga: Excel med inkomna synpunkter/teman från 50 samordningsförbund